

НАКНАДА ТРОШКОВА ИСХРАНЕ И СМЕШТАЈА НА СЛУЖБЕНОМ ПУТОВАЊУ

Накнада трошкова исхране и смештаја запосленог на службеном путовању представља накнаду стварних трошкова и издатака које је имао на службеном путу те се не може сматрати приходом запосленог по основу рада.

Из образложења:

"... Према утврђеном чињеничном стању, дана 6.11.2013. године догодила се саобраћајна незгода коју је проузроковао осигураник туженог и тужиоцу проузроковао, између осталог и материјалну штету. Тужилац је запослен у Предузећу "Н I" на пословима возача камиона, обављајући те послове остваривао је дневнице за службена путовања у земљи и иностранству. Од штетног догађаја до 15.6.2014. године, тужилац се налазио на боловању за који период му је исплаћена пуна зарада (100%) са регресом за коришћење годишњег одмора. Да је тужилац у наведеном периоду радио као возач у "Н Z" d.o.o. Крагујевац, по основу дневница примио би износ од 537.363,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев за накнаду штете у висини изгубљених дневница тужиоца за службена путовања у земљи и иностранству за период када се налазио на боловању, закључујући да је предметна накнада, по својој правној природи, накнада трошкова на име исхране и смештаја запосленог за време службеног пута, односно накнада запосленом трошкова којима је изложен услед смештаја и исхране током службеног пута. Како се тужилац у спорном периоду налазио на боловању, то трошкове није имао, па није ни претрпео штету по том основу.

Одлучујући о жалби тужиоца, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у овом делу (одлуке о накнади дневница за службена путовања у земљи и иностранству) и усвојио тужбени захтев, обавезујући туженог да тужиоцу, по овом основу, исплати износ од 537.365,00 динара, са законском затезном каматом, налазећи да је правна природа овог захтева изгубљена добит тужиоца, чије је остварење спречено штетном радњом за коју у конкретном случају одговара тужени, применом одредбе члана 189. став 1. Закона о облигационим односима, у вези са чланом 118. став 1. тач. 2. и 3. Закона о раду.

У ревизији туженог се основано указује да је другостепени суд, одлучујући о жалби тужиоца, погрешно применио материјално право.

Оштећеник има право на накнаду измакле користи која представља добит који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем, како је прописано чланом 189. ст. 1. и 3. Закона о облигационим односима.

Одредбом члана 118. став 1. тач. 2. и 3. Закона о раду ("Службени гласник РС" број 24/05), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз, као и за време проведеном на службеном путу у земљи и иностранству.

Имајући у виду садржину наведених одредби закона у контексту утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак првостепеног суда да тужилац нема право на накнаду дневница у периоду када се налазио на боловању.

Наиме, правна природа дневница за службена путовања је накнада трошкова исхране и смештаја на службеном путу, којима је изложен запослени. Будући да се исплатом дневница надомешћује издатак запосленог на име трошка за исхрану и смештај на службеном путу, таква новчана исплата не повећава имовину лица које је

изложено том трошку. Досуђивањем тражене накнаде по овом основу осуђена би била сврха накнаде материјалне штете, а то је успостављање пређашњег стања, при чему се не може оштећени довести у ситуацију повољнију од ситуације у којој би се налазио да није било штетног догађаја. Начин на који ће оштећени смањити трошкове исхране и смештаја на службеном путу не утиче на његово право на исплату накнаде ових трошкова, који одређује послодавац општим актима, сагласно члану 189. став 1. тач. 2. и 3. Закона о раду, али та накнада свакако се не може сматрати додатним приходом, како се то неосновано истиче у ревизији.

Дакле, супротно наводима ревизије тужилац у одређеном периоду није радио, није имао трошкове чију накнаду тражи, те није ни претрпео штету по том основу".

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев 4645/2018 од 8.11.2018. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 10.12.2019. године)